

A collage of 15 small photographs showing various people in different settings. The photos include: a woman reading a book; a person lying in a hospital bed; a woman holding a sign that says "Mama dit: Les enfants doivent CHANGER"; a person using a walker; a person in a wheelchair; a woman with glasses; a person in a red hat and backpack; a woman with glasses and a white sweater; a person in a wheelchair; a person in a hospital bed; a person in a wheelchair; a person in a wheelchair; a person in a wheelchair; a person in a wheelchair; a person in a wheelchair. The collage is framed by a large, stylized profile of a person's head with curly hair.

KĀDS IR ŠIS KONVENCIJAS MĒRĶIS?

— Eiropas Padomes Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu ir visaptverošākais starptautiskais līgums, kura mērķis ir šo nopietno cilvēktiesību pārkāpumu apkarošana. Tās mērķis ir panākt šādas vardarbības pilnīgu izskaušanu, un tā ir nozīmīgs solis pretī drošībai Eiropā un ārpus tās.

— Konvencijas pamatprincipi ir vardarbības novēršana, upuru aizsardzība un vardarbības izdarītāju saukšana pie atbildības. Tās mērķis ir arī mainīt cilvēku uzskatus un attieksmi, aicinot visus sabiedrības locekļus, it īpaši vīriešus un zēnus, savu attieksmi mainīt. Būtībā tas ir atjaunots aicinājums uz lielāku sieviešu un vīriešu līdztiesību, jo vardarbība pret sievietēm ir dziļi iesakņojusies sieviešu un vīriešu nevienlīdzībā sabiedrībā, kā arī to veicina neiecietības un nolieguma kultūra.

KONVENCIJAS NOVATORISKĀS IEZĪMES

— Konvencijā vardarbība pret sievietēm tiek atzīta par cilvēktiesību pārkāpumu un diskriminācijas formu. Tas nozīmē, ka valstis tiek sauktas pie atbildības, ja tās pienācīgi uz šādu vardarbību nereaģē.

— Tas ir pirmais starptautiskais līgums, kurā ietverta dzimuma definīcija. Tas nozīmē, ka tagad tiek atzīts, ka sieviešu un vīriešu dzimumam nav tikai bioloģiska nozīme, bet pastāv arī sociāli konstruēta dzimuma kategorija, kas sievietēm un vīriešiem piešķir konkrētas lomas un uzvedības modeļus. Pētījumi liecina, ka konkrētas piešķirtas lomas un uzvedības modeļi var veicināt to, ka vardarbība pret sievietēm tiek uzskatīta par pieņemamu.

— Konvencijā par noziedzīgiem nodarījumiem tiek atzīti tādi nodarījumi kā sieviešu dzimumorgānu kropļošana, piespiedu laulības, vajāšana, piespiedu aborts un piespiedu sterilizācija. Tas nozīmē, ka dalībvalstīm pirmo reizi būs pienākums ieviest šos smagos noziedzīgos nodarījumus savās tiesību sistēmās.

— Konvencija aicina iesaistīt visas attiecīgās valsts aģentūras un dienestus, lai koordinēti risinātu vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē problēmas. Tas nozīmē, ka iestādēm un NVO jāizstrādā sadarbības protokoli, nevis jārikojas atsevišķi.

KO KONVENCIJA PAREDZ DALĪBVALSTĪM?

NOVĒRŠANA

- ▶ mainīt attieksmi, ar dzimumu saistītas lomas un stereotipus, kas veicina vardarbības pret sievietēm normalizēšanu;
- ▶ apmācīt speciālistus, kuri strādā ar upuriem;
- ▶ veicināt izpratni par dažādām vardarbības formām un to traumējošo raksturu;
- ▶ iekļaut mācību materiālus par līdztiesības jautājumiem visu izglītības līmeņu mācību programmās;
- ▶ sadarboties ar NVO, plašsaziņas līdzekļiem un privāto sektoru, lai uzrunātu sabiedrību.

AIZSARDZĪBA

- ▶ nodrošināt, ka visu pasākumu pamatā ir upuru vajadzības un drošība;
- ▶ izveidot specializētus atbalsta pakalpojumus, kas upuriem un viņu bērniem nodrošina medicīnisko palīdzību, kā arī psiholoģiskās un juridiskās konsultācijas;
- ▶ izveidot pietiekamu skaitu patversmju un ieviest bezmaksas diennakts palīdzības tālruņus.

SAUKŠANA PIE ATBILDĪBAS

- ▶ nodrošināt, ka vardarbība pret sievietēm tiek atzīta par noziedzīgu nodarījumu, par kuru pienācīgi sauc pie atbildības;
- ▶ nodrošināt, ka kultūra, paražas, reliģija vai tā sauktais "gods" netiek uzskatīts par attaisnojumu nekādiem vardarbības aktiem;
- ▶ nodrošināt, ka upuriem izmeklēšanas un tiesvedības laikā ir pieejami īpaši aizsardzības pasākumi;
- ▶ nodrošināt, ka tiesībaizsardzības iestādes nekavējoties reaģē uz palīdzības pieprasījumiem un pienācīgi risina bīstamas situācijas.

INTEGRĒTĀ POLITIKA

- ▶ nodrošināt, ka visi iepriekš minētie pasākumi ir daļa no visaptveroša un koordinēta politiku kopuma un sniedz vienotu reaģēšanu uz vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē.

UZ KO ATTIECAS ŠĪ KONVENCIJA?

— Konvencija attiecas uz visām sievietēm un meitenēm neatkarīgi no viņu izcelsmes, vecuma, rases, reliģijas, sociālās izcelsmes, migranta statusa vai dzimumorientācijas. Konvencijā ir atzīts, ka pastāv sieviešu un meiteņu grupas, kurām bieži vien ir lielāks risks būt pakļautām vardarbībai, un valstīm ir jānodrošina, ka tiek ņemtas vērā viņu īpašās vajadzības. Dalībvalstis arī tiek mudinātas piemērot konvenciju citiem vardarbības ģimenē upuriem, piemēram, vīriešiem, bērniem un vecāka gadagājuma cilvēkiem.

PAR KO KONVENCIJA NOSAKA KRIMINĀLATBILDĪBU?

— Konvencija nosaka, ka dalībvalstis par noziedzīgiem nodarījumiem atzīst šādus aktus (vai par tiem nosaka citādas sankcijas):

- ▶ vardarbību ģimenē (fizisku, seksuālu, psiholoģisku vai ekonomisku vardarbību);
- ▶ vajāšanu;
- ▶ seksuālu vardarbību, tostarp izvarošanu;
- ▶ seksuālu uzmākšanos;
- ▶ piespiedu laulības;
- ▶ sieviešu dzimumorgānu kropļošanu;
- ▶ piespiedu abortu un piespiedu sterilizāciju.

— Tas skaidri apliecina, ka vardarbība pret sievietēm un vardarbība ģimenē nav privāta lieta. Tieši pretēji – lai uzsvērtu ģimenē pastrādātu noziegumu īpaši traumējošo ietekmi, vardarbības izdarītājam var piemērot bargāku sodu, ja cietušais ir laulātais, partneris vai ģimenes loceklis.

KĀ KONVENCIJAS ĪSTENOŠANA TIEK UZRAUDZĪTA?

— Konvencija izveido uzraudzības mehānismu, lai novērtētu, cik labi tās noteikumi tiek īstenoti praksē. Šis uzraudzības mehānisms sastāv no diviem pilāriem: *Ekspertu grupas ciņai ar vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē* (GREVIO), kas ir neatkarīga ekspertu struktūra, un Pušu komitejas – politiskas struktūras, kuru veido konvencijas dalībvalstu valdību pārstāvji. To konstatējumi un ieteikumi palīdz nodrošināt dalībvalstu atbilstību konvencijas prasībām un garantēt tās ilgtermiņa efektivitāti.

www.coe.int/conventionviolence
conventionviolence@coe.int

www.coe.int

Eiropas Padome ir Eiropas vadošā cilvēktiesību organizācija. Tajā apvienojušās 46 valstis, tostarp visas Eiropas Savienības dalībvalstis. Visas Eiropas Padomes dalībvalstis ir parakstījušas Eiropas Cilvēktiesību konvenciju – līgumu, kurš radīts, lai aizsargātu cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu. Eiropas Cilvēktiesību tiesa pārrauga šīs Konvencijas īstenošanu dalībvalstīs.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE